

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ
Кнеза Вишеслава 1, Београд

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ МАСТЕР РАДА ЗА ОДБРАНУ

<p>I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Датум именовања (избора) комисије: 14.06.2017. године 2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен: <ol style="list-style-type: none"> 1. др Милан Кнежевић, редовни професор, ужа научна област Екологија шума, заштита и унапређивање животне средине, Универзитет у Београду - Шумарски факултет, ментор, 2. др Раде Цвјетићанин, редовни професор, ужа научна област Екологија шума, заштита и унапређивање животне средине, Универзитет у Београду - Шумарски факултет, 3. др Оливера Кошанин, ванредни професор, ужа научна област Екологија шума, заштита и унапређивање животне средине, Универзитет у Београду - Шумарски факултет.
<p>II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Име, име једног родитеља, презиме: Радисав (Јова) Стојановић 2. Датум и место рођења, општина, држава: 19.05.1990.год. Зрењанин, Зрењанин, Србија. 3. Студијски програм основних студија које је кандидат завршио: Шумарство, факултет Универзитет у Београду – Шумарски факултет. 4. Датум завршетка основних студија: 11. 07. 2016. године
<p>III НАСЛОВ МАСТЕР РАДА: “Типови шумских станишта ГЈ „Шајкашка“ на подручју ШУ Тител“</p>
<p>IV ПРЕГЛЕД МАСТЕР РАДА: Мастер рад дипл. инж. Радисава Стојановића написан је на 45 страна, поред извода на српском и енглеском језику, обухвата следећа поглавља: 1. Увод (стр. 2), 2. Значај и заштита шума и шумских површина (стр. 3 - 4), 3. Циљ, сврха и предмет истраживања (стр. 4 - 5), 4. Функције шума истраживаног подручја (стр. 5 - 7), 5. Опште карактеристике истраживаног подручја (стр. 7 - 17), 6. Материјал и метод рада (17), 7. Резултати истраживања (18 – 31), 8. Вегетацијско-еколошки типови шума и жбунастих формација (31 – 33), 9. Дискусија (33 – 34), 10. Закључци (стр. 34 - 36), 11. Резиме (36 – 37), 12. Литература (стр. 38), 13. Попис слика и табела (стр. 39).</p>
<p>V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА Мастер рад представља научно-истраживачку судију о типови шумских станишта ГЈ „Шајкашка“ на подручју ШУ Тител.</p>

У поглављу „Увод“ кандидат наводи да на подручју општине Тител шуме и шумско земљиште заузимају површину од 2.578,59 ha или 87,84% територије општине. Тител у односу на остале општине у Бачкој има највећу површину под шумама. Шуме су углавном распрострањене уз речне токове и делове који нису погодни за пољопривреду. ГЈ „Шајкашка“ налази се у југоисточном делу Бачке, уз десну обалу реке Тисе почев од Бачког Петровог Села па до ушћа Тисе у Дунав и уз леву обалу Дунава од Гардиноваца до ушћа Тисе у Дунав. У поглављу „Значај и заштита шума и шумских површина“ истиче еколошки и друштвени значај шума, при чему наводи њихову хидролошку и противерозиону улогу. Кандидат у поглављу „Циљ, сврха и предмет истраживања“ наводи да су истраживања и дефинисање типови шумских станишта у ГЈ „Шајкашка“ усмерена на побољшање стања и унапређивање система газдовања шумама истраживаног подручја. Аутохтоне шумске заједнице раније заступљене на широким фронтима форланда, данас су присутне у мањем степену због антропогеног утицаја и изградње различитих водопривредних објеката (каналске мреже, насипа и др.). Природне шуме су настале у природним условима карактеристичним за форланд и под директним су утицајем рада речних токова Тисе и Дунава. То су жбунасте формације врба, шуме врба, мешовите шуме врба и топола, шуме топола и шуме пољског јасена. У поглављу „Функције шума истраживаног подручја“ у раду су приказане две групе функција. У прву групу су сврстане све заштитно-регулаторне функције, а у другу групу производне, туристичко рекреативне, социокултурне и друге функције. У поглављу „Опште карактеристике подручја истраживања“ приказани су географски положај, површина, имовинско правно стање и еколошке карактеристике ГЈ „Шајкашка“. Површина газдинске јединице износи 2.935,52 ha. Општа карактеристика рељефа састоји се у смењивању увала односно депресија и нешто више узвишенијих делова насталих радом воденог тока уз таложење суспендованог речног материјала. Правац пружања увала-депресија и узвишења је паралелан са речним током. Изградњом водопривредних објеката створена су већа удубљења на местима позајмишта земљишта - материјални ровови, где се вода дуже задржава. Поред каналске мреже јављају се одређена узвишења у односу на окружење настала одлагањем ископаног земљишног материјала. Надморска висина се креће у распону од 70 до 80 метара, осим у деловима Тителског брега који су на надморској висини и до 100 метара. Геолошку подлогу већим делом чине алувијални наноси река Тисе и Дунава, а нешто мањим делом (брањени део) еолски нанос-лес који је настао у плеистоцену. Земљишта се формирају на алувијалним наносима и лесу са јасним разграничењем на плавни небрањени део и заштићени брањени део. У плавном делу јављају се неразвијено алувијално земљиште (флувисол), флувијативно ливадско земљиште (хумофлувисол) и ритска црница (хуоглеј). У заштићеном делу јавља се оглејен чернозем, ритска црница (хумоглеј) и мочварно-глејно земљиште (еуглеј). Хидрографске карактеристике на подручју газдинске јединице тесно су повезане са водостајем Тисе и Дунава и њиховим колебањем у току године. Хидролошки услови се јасно разликују у односу на небрањени и на брањени део. Табеларне вредности климатских параметра дате су из вишегодишњих

просека и праћења са најближих метеоролошких станица у Новом Саду, Зрењанину и Врбасу. Средња годишња температура ваздуха износи 11,53°C, а средња годишња количина падавина износи 601 mm. У поглављу „**Материјал и метод рада**“ наводи се да је у природним заједницама беле врбе, беле тополе, пољског јасена, црне тополе и жбунастим заједницама бадемасте врбе у циљу дефинисања едафских карактеристика отворено пет педолошких профила. Проучена је спољашна и унутрашња морфологија земљишта и основне физичке особине на основу метода теренског проучавања земљишта. На основу резултата тих проучавања дефинисани су типови земљишта. Подаци за шумске фитоценозе преузети су из Посебне основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Шајкашка“ за период 2013 - 2022. година. У поглављу „**Резултати истраживања**“ приказани су резултати педолошких истраживања и резултати фитоценолошких истраживања. У раду је приказана спољна и унутрашња морфологија земљишта илустрована са фотографијама педолошких профила. На основу резултата педолошких проучавања утврђено је да се на огледним површинама јавља један тип земљишта на различитим подлогама: мочварно глејно земљиште (еуглеј); мочварно глејно земљиште на фосилној ритској црници; мочварно глејно земљиште на наносима алувијалног песка.

У шуми пољског јасена са реткокласим шашем проучено је мочварно глејно земљиште на иловасто песковитом алувијалном наносу. Грађа профила је А - Gso - Gr. А хоризонт је тамно сиве боје, моћан до 35 cm. Gso хоризонт је на дубини 35-75cm. Мочварно глејно земљиште на иловасто-песковитом алувијалном наносу у шуми црне тополе има А хоризонт моћан 45 cm. Gso хоризонт је на дубине 45 – 80 cm, а редукциони Gr хоризонт јавља се на 80 cm од површине земљишта. У заједници бадемасте врбе јавља се мочварно глејно земљиште на фосилној ритској црници. Грађа профила је А -Gso – Ab. А је црне боје, моћан 20 cm. Gso хоризонт налази се на дубини 20 - 80 cm. Реликтни хумусни Ab хоризонт је црне боје. Налази се на дубини 80-120 cm. Заједници беле врбе јавља се мочварно глејно земљиште на алувијалном песку. Грађа профила је А – Gso – Gr - CG. А хоризонт је тамно сиве боје, моћан 40 cm. Gso хоризонт налази се на дубини 40 - 80 cm. На дубини 80-100 cm налази се редукциони глејни Gr хоризонт тамно сиве боје, који је песковитог текстурног састава. CG хоризонт је иловасто песковит алувијални нанос светло смеђе боје. Заједница беле врбе и беле тополе јавља се мочварно глејно земљиште на алувијалном песку. Грађа профила је А – Gso – Gr - CG. А хоризонт је тамно сиве боје, моћан 35 cm. Gso хоризонт је рђасто сиве боје, налази се на дубини 35 - 75 cm. Редукциони глејни Gr хоризонт сиве боје, налази се на дубини 75 – 95 cm. CG хоризонт је оглејен песковитог иловаст алувијални нанос светло смеђе боје. На основу резултата фитоценолошких проучавања дефинисне су четири заједнице: жбунаста формација бадемасте врбе (*Salicetum amygdalinae* Malc. 1929.); шума беле врбе (*Salicetum albae* Issl. 1936.); шума беле врбе и беле тополе (*Salici-Populetum albe* Drees. 1936.); шума пољског јасена са ретколисним шашем (*Carici remotae-Fraxinetum angustifoliae* В. Јовановић и Томић 1979.); шума црне тополе (*Populetum nigrae* Knapp. 1948.) У поглављу „**Веgetацијско-еколошки типови шума и жбунастих формација**“ кандидат је приказао 5 вегетацијско-еколошких типова шума и жбунастих формација које

је издвојио на основу резултата педолошких и вегетацијских проучавања.

1. Жбунаста заједница бадемасте врбе (*Salicetum amygdalinae* Malc. 1929.) на мочварном глејном земљишту на фосилној ритској црници.

2. Шума беле врбе (*Salicetum albae* Issl. 1936.) на мочварном глејном земљишту на наносима алувијалног песка.

Земљиште у току године буде поплављено и неколико месеци, што погодује шуми која се на њему налази.

3. Шума беле врбе и беле тополе (*Salici-Populetum albe* Drees. 1936.) на мочварном глејном земљишту на наносима алувијалног песка.

За земљиште на ком се налази шума беле врбе и беле тополе специфично је да се налазе на нешто издигнутијим и оцедитијим теренима где се вода не задржава дуго.

4. Шума пољског јасена са ретколисним шашем (*Carici remotae-Fraxinetum angustifoliae* V. Jovanović i Tomić 1979.) на мочварном глејном земљишту на иловасто песковитом алувијалном наносу.

Земљиште карактерише слабо плављење у току године, јер се налази на узвишењима која у плавном периоду ретко буду поплављена.

5. Шума црне тополе (*Populetum nigrae* Кнарр. 1948.)) на мочварном глејном земљишту на иловасто песковитом алувијалном наносу.

У поглављу „Дискусуја“ кандидат је коментарисао резултате истраживања. Коментарисани су геолошке, хидрографске и климатске карактеристике и резултати педолошких и вегетацијских проучавања. У поглављу „Закључци“ кандидат сумира закључке о геолошкој подлози, клими, хидрографским приликама, вегетацији, земљишту и дефинисаним вегетацијско-еколошким типова шума и жбунастих формација у оквиру истраживаног подручја. У поглављу „Литература“ списак коришћене литературе обухвата 14 јединица, од чега 7 представља интернет изворе.

VI ЗАКЉУЧЦИ

Мастер рада под насловом: “**Типови шумских станишта ГЈ „Шајкашка“ на подручју ШУ Тител**“ је урађен у складу са поднетом и одобреном пријавом. Кандидат је на основу резултата педолошких и фитоценолошких проучавања дефинисао вегетацијско-еколошке типове шума и жбунастих формација ГЈ „Шајкашка“. Резултати истраживања имају практични значај, представљају основу за планирање газдовањем и дефинисање узгојних мера у циљу унапређења постојећег стања ових шума које имају велики еколошки значај. Рад је написан јасним стилем, поглавља у мастер раду су логички укомпонована у целину. Имајући у виду наведено, Комисија сматра да мастер рад дипл. инж. Радисава Стојановића под насловом: “**Типови шумских станишта ГЈ „Шајкашка“ на подручју ШУ Тител**“ садржи све битне елементе за рад оваквог типа и карактера и да се може прихватити.

VII КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА:

Мастер рад под насловом: “**Типови шумских станишта ГЈ „Шајкашка“ на подручју ШУ Тител**“, написан је у складу са насловом рада и темом истраживања и садржи све битне елементе који треба да садржи рад овакве категорије.

Комисија сматра да мастер рад кандидата дипл. инж. Радисава Стојановића нема недостатака.

VIII ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене мастер рада, комисија предлаже: **да се мастер рад прихвати, а кандидату дипл. инж. Радисаву Стојановићу одобри јавна одбрана.**

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Др Милан Кнежевић, ред. проф.
Универзитета у Београду-Шумарског факултета

Др Раде Цвјетићанин, ред. проф.
Универзитета у Београду-Шумарског факултета

Др Оливера Кошанин, ванр. проф.
Универзитета у Београду-Шумарског факултета